

Sy-li spēwał,
Pílnje džéłal,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoł mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérnj
Čerstwoś da.

Njeh ty spēwał
Swérnje džéłal
Wšédne dny;
Džéń pak swjaty,
Duśl daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éł khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokiew ée. F.

* Sserbske njedzelske łopjeno. *

Budyschin

2. septembra 1928

Baužen

Čištčj a nakład Čsmolerjéž knižicziščjeńje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruč. w Budyschinje.
Wutħadźa łóždu ħobotu a plačzi bértłéńje 108 stotych pjenjełow.

13. njedzela po ħwjatej Trojizy.

Žnjowj džakny ħwjedžen.

Tebi, Božo, džakuja ħo ludj, tebi džakuja ħo wšitke ludj.
Psaln 67.

W tutym taf jednorym ħłowje klinczi wjekełosć nad ludami, kotrež Boha ja jeho wšchelake, a wulke dobrotj ħwala. Šchtóž ħam Bohu čžesć a džak dawa, teho wjekełosć njeje polna, hdnž jeho lud s nim ħobu njełħwali; haj wšitke ludj dyrbja Boha ħwalicž, so by ħwalbnj doščj ħlyščecž było. Tuž je Boži dom, na žnjowym džaknym ħwjedženju s džaknymi ħemšerjemi napjelnjeny, něšto jara rjane. „Semja dawa ħwoje plody; požohnuj naž Bóh, našč Bóh!“ Wšehomóznj dawa wšitkim, dawa ħwojemu ħlónzu sħadžecž na sħyč a na dobrnych a dawa deščecž na prawnych a na njeprawnych, žohnowani pak ħu jeno tajžy, kiž ħo Bohu s wutrobu džakuja, a to najmóznischo čžinja w ħwjatnizy. „Njeh Bohu džakuja ħo wutroba wšchěč ludži“, to je ħħerlušč, kotrnž w ħħmotnosći ħo njespěwa, ale móznje žada, so dyrbja wšitžy ħobu spēwacž.

Semja dawa ħwoje plody. Hdnž pšchi woranju na bróšdu ħładajč a wón plódnosćje wot role čžehnje, njemóžesč ħebi prawje myšlicž, kač je móžno, so semja čži ħwoje plody dawa. Pšchetóž w roli tola ničžo njewohladašč, sħtož by na žito a druge plody podobne było, ani po barbach ani po macžijnje. To ħwjesč po dobrym spodobanju a po ħwojim ratačskim pósnacžu, a semja čži dawa ħwoje plody. Pod ħlónčnej čžopłotu, wot deščecžow namacžane, jeleni ħo polo, a někotru nałétnu njedzela ratač po pólnych mjesach krocži. Sdnčuje

č wšehomóznemu, so by semju žohnował, so by čžłowjetej ħwoje plody dala. Wjekełi ħo nad žolmami žitneho morja, kotrež je na polach nastało. Potom ħo žně pšhibližuja, selene morjo je něčł žolte, a najwjetšcha próža žyłeho léta pšħindže: žnjowe džéło, dwóžy wulke, hdnž doščj dželaczerjow njeje.

Semja dawa ħwoje plody. Někotry to ja naturški sakoń wobhladuje a ja ničžo druge. Ĥacž njeje „sakoń“ ħole ħłowo, pšchi kotrnž ħebi ničžo njemyšla, dokełž ničžo njewjedža? Šħto je semja? Njeje sornješħto wažnische Ĥacž rola a tež wjele džiwnische? Bóh čžini džiwj. Čžłowjek dyrbi na jeho džiwach jeho spósnacž, dyrbi ružy sħłowacž:

Kač je Bóh jara dobročiwj,
Šħtó njeħnutj mohł sawostacž
A ja joh' darow wšchědne džiwj
Žom' winojty džak nočžył dacž?

Semja dawa ħwoje plody. To čžini Bóh ħamlutki. S jeho ruki je wšcho, semja, sorno, čžopłota, ħwětłko, deščecž, žiwjenje, roščženje, jestravjenje plodow, w kotrnžž nowe ħymjo mašč na nowe wuħywanje.

Tebi, Božo, džakuja ħo wšitke ludj. Ĥamjeń.

*
Žně.

Ĥłóž: Wójuj prawje, hdnž ta ħnada.

Džak a čžesć měj Bóh tón miłj,
Kiž nam bróšdu žohnuje,
S kóždym létom nowe džiwj,
Móž a Ĥraħnosć pókaže.

Džak a čješć sa žohnowanje,
 Riž žmy i pola khowali,
 Jeho wótzne wobstaranje
 Desčecž a kłónzo wobradži.

Džak a čješć tom' Knjesej dajmy
 Spěwajo a we skutku;
 Bratrow hlódných njewostajmy,
 Ssmilni žmilnošč dostanu.

Džak a čješć, dóńž semja Boža
 Nježe plód nam k potrzebi;
 Hacž do rowa, žmjertnoh' toža,
 Khowalmy Boha wježeli!

S žusby dom.

Młodny mužski sjědže žebi i ruku pšes wložy. „Ach, wowka, tež w mojej wutrobje kčžejachu tehdy róže, kaž we wutrobje džěda, jako k wam pšchindže. Ja wjedžach, so ta holza, kotruž lubowach, po tutym pucžu so mnu njepóndže. A ja bych radšo wumrěł hacž ju šhubił. A to, luba wowka, je pšchedewšchem ta wina mojeho njesboža a mojeje srudoby. Ja žym žo Sswjatemu Duchej spjecžował, ja nježym sa Sbožnikom schoł, jako mje wołasche. A tuž je wón dale schoł, ale i nim je schoł tež měr a wježele. So njebych trjebał požkuchacž, njewopytowach wjazn tajke šhromadžisny. Ja žebi kłubich, žo bjes poroka mječ a Bohu pšchi khorých kłučicž. Ja žym to tež čžinił, kaž jenož je mi to móžno bylo, a měr a pokoj mi to pšchinježko njeje!“

Młodženz wotmjelny. W lěžu bě tež čžicho. „Mój luby žynko, šhto je to i twojej lubej?“ woprašča žo wowka srudna. Bě ji tak čžežko wołoko wutrobny.

„Ja nimam žanu, wowka!“

„Wupowjedaj mi wšhitko, Žoženko! Šhto dha je bylo?“

To je i ložkim prajene: wona lubowasche druheho! Dwejo kłodžeschtaj do jeje staršichkeho doma; wona móžesche jenož jenemu pšchikłučecž. Wono je wěrnó, so je swopředka žama žo a tež mje šjebała. Ach, ja běch žebi žwojeje wěžn tak wěšty! Jako běch žwój studium dokóncžil, khowatach hnydom k njej, žo ju woprašecž, hacž by čžyła moja byčž. Ale hlaj, hižo mješesche ryncžka druheho na porščze! Ja běch jeno wježolny, so njeje nimo naju ničtón wo tym ničžo wjedžal. Mojej starškej drje žo džiwaschtaj, so žym w žwojim waschnju trožku pšchemenjenn, ale ja njemóžach a nočžnch jim žwoje njesbože šjewicž. Ja jim prajach, so mje žedženje po waž njeměrneho čžini. — A nětk, luba wowka, macže mje tu tajkehole! Ale ja prošču, njeprašecžecže žo mje ženje wjazn ja njej. Sabycž njemóžu a lubowacž nježmēm; wona je hižo druheho mandželška!“

„Njeboj žo, žynko! Sny prawje čžinił, so žn tam precž schoł. Tu pola naž ju tola lóžšcho sabudžesč! Hacž runje žo čži to dženzka hiščecže njemóžne byčž šda, da čži to Bóh luby Knjes i hnadny. — Ale njemohł mi ty to hiščecže něšhto prajicž wo tym „kłučenjju Khrystužkej?“ Ty přjedny prajesche, so tam Ssyna Božeho hiščecže hinał snaja hacž my. Wěr mi, žynko, wot młodoščze žem čžyšche žo mi to tak šdacž, jako bych tež ja dyrbjaka jeho hiščecže lěpje šnacž.“

„Wěščze, wowka“, — wnuł majkasche staruščžnynej ruzn, „wy rěčžicže, kaž šče wučžena, pšchezo jenož wo Božny, kiž tón Wótcžez, wy do njeho wěricže, wy macže jeho lubo a šče jemu požkuchna. Ale wy wěščze tola tež, so je žwojeho jenicžkeho narodženeho Ssyna ja waž woprowal, niz wěrnó?“

„Haj, žynko, to ja tež wěrju, so je tón Knjes Khrystuž sa mnje wumrěł a so mi tehobla po žmjercži moje hrěchi woda a so budže mojej kłudej dušchi hnadny“.

„Gladajcže, wowka! Tak wěricž žn tež mje mojej starškej wučžikoj, ale to njeje doščž! My nježmēmny jeno do kšchžowaneho Khrystuža wěricž, ale tež do teho, kotruž je štanny a je džej wote dnja i nami žiwn“.

„Ssynko, to ja tola tež wěrju, so je wón na tšecži džej wot morwynch štanny!“

„Nó, wowka tuž wěrcže tež, so je wón tež tam we waschej hěžn i wami žiwn! Ja žym hakle tehdy špóšnal, so je wón žiwn, jako k njemu pšchindžech, jemu wšchě žwoje hrěchi pšchinježech, a wón mi je wšhitke woda!“

„So wón je čži wšhitke woda?“ prašchesche žo staruška, i hłowu wijo. „To ja njerosumju! Ja žym tola tak husto k žwjatej špowjedži byla a žym tež wšhitko wěrika, šhtož bu mi tam prajene, ale ja njebych ženje tak wěščze prajicž mohła, so je mi wšhitko woda!“

„Njesabudžcže, wowka, so tež ja do tamnych njesbožownych kłučam, wo kotruymž w starym kěrlušču rěka:

„Wšchón njedžal ma wšchal kłostacž žo,

Kiž hnadu šazpiwa. —

Žoh' ščžehwł je ból, — a prawo to, —

Tež kacže bjes trošhta“.

Ja wam njemóžu to wšcho tak rožestajecž, ale wy macže tola bibliju domach. Ja čžu wam kóždy džej něšhto i njeje čžitacž a wam wšhitke te mēštna wupntacž, kotrež wo tym rěčža. Ssnadž ja tež žam sa žo hiščecže někajku nadžiju namakam. — Tola nětk drje dyrbimój žo na dompučž podacž?“

„To mašch prawje, lube džecžo! Tola, ja mohła čži hacž do nožny pšchipožkuchacž!“

(Pokráčžowanje.)

Boła evangelskich bratrow w Čžechach.

Jurij Wjela-Bufecžan.

Rosžohnowawšchi žo i čžrjódku Sserbow wuštupich we Kolinje i rynchlika, jědžech na Čžablów a wot tam hiščecže 11 kilometrow i autobužom do Ssentěšcha. Na farje mje knjes farar Wondra a jeho knjeni mandželška wutrobnje witašchtej. Po pšchewwanju we wulkoměščze mje měr w tutej wješžny wofšchewi. Bórsny čžujach žo tam i domom. Kłodžachmój i lubym hoščžicželom po wokolinje a wježelachmój žo na rjanosčžemi kraja. Wopntachmój Wapnowy Doł, dóndžechmój na špodžiwny Kholmž, hđžež je něhdy hród štal, pšchindžechmój tež k lubošnej studnicžžny, khowanej mjes wyšokimi kłójnami, i kotrež žo jažna, šymna a hojaza woda pušolesche. Druhdy bēšche-li doščž horzo, kupachmój žo we wulkim hacže w blištej wješžny.

Rad dóndžech na kěrchow. Ssyn žebi kóždy row, kóždy pomnił wobhladał a wšhitke napižma čžital, powěda tola kóždy row štawisnu wo mucžnym putniku, kiž tu špi a na horžestawanje čžaka. Napižma žn žyle krotke, ale jadriwe. A wšchudže nadeńdžech město kšchžža kelich, šnamjo ref. žyrkwje. Dwaž rowaj mje wožebje šajimowaschtej. Šda žo mi jako bych tu lubeju šnateju wohladał. W přenim špi přjedawšchi Ssentěšchski farar Jan Belišchek. Wot lěta 1904 hacž 1916 je wón žwěru žwoje šadło pažł. Nimo toho bēšche wón i wušnamnym bažnikom a kěrluščerjom. Žny žny kěrluščow, kiž žn šdžela w čžěštobratrowskim kanžionale (spěwarškich), je wón bažnik. Šhtož je čžita, šacžuwa rošny husitski duch, duch narodny na šakladže evangelskeje wěrn. Jeho hištorisłka hra Jan Amos Komensky je žo do wójny w Narod-

nem Džiwadle w Prahy přehdštajika. Bařnik Vrchlizki, kiž běšče přichi premiěri přichitomny, je wukhwališ žiwu móz tu- teje hry. Belišček běšče s narodnem budžiczelom. Bohužel pať njemóžesche doczafacž šwobodu šwojeho luda. 10 lět dyr- bjeshche thory ležecž, doniž jeho ščoncžnje 16. 6. 16 Böh lubn Knjes k žebi sawoła. Přichi nim wolpoczjuje jeho džowka, pře- nja mandželska nětcžiškeho šararja, mojeho lubeho hoščicze- la. Nětcžiška šararika, knjeni Bondrowa — Šastrowa je Ša- nej Belišček hjščje druhi pomnik štajika. Še wudała naj- rjeiške jeho bařnje a wěnowala jemu — tž wona je bař- nječka — krařny epilog.

Na naju wukhodžowančch mi knjes šarar šajimawje wo čžškim kraju a ludu a wo šlawišnách ewangelškeje wěry powě- dasche. W dobje Šana Šuša běšče žyła Čžška a Morawška ewangelška. Šuš běšče s nabožnym a narodnym budžiczelom. Wot lěta 1579 hač 1593 dosta čžški ewangelški lud šwoju bibliju. 14 lět dołho šu ju 14 wučženych Čžchow s hebrejškeje a greškeje rěcže šwědomicže přehložili, a to 8 štary šakoň a Blahošlaw šam nowy šakoň. To je najlěpšichi přehložt bi- blije do šlowjanskeho jazyka. Čžšičžana je přenja biblija w Kralizich pola Naměšta na Morawje na knjeřštwu Karla se Žerotina. Tehodla jej rěkaju Kralizka biblija. Bóřny po- tom, w lěcže 1596, wudachu ju k druhom a 1613 k třecžom rašej. Potom přichindžechu ša čžški lud a ewangelšku wěru šrudne čžžny. Dofelž kžžžor Šerdinand II. Čžcham přchilu- bjenu šwobodu nješwěščzi, wušwolichu šebi tuczi noweho krala, ewangelškeho wječcha Bjedriča Šalžškeho. Na to póřla kžžžor šynne wójško, kiž w lěcže 1620 na Běkej Šorje bliško Prahi Čžchow šbi. Šerdinand šo na čžškim ludu šurowje wjecžesche. 27 ewangelškich knježi šařudži k šmjerczi. W 1621 jich přehd Pražškej radnizu wotprawichu; hšowny tutnyh muži powěřnychu na mostku wěžu. Šnydom po bitwje Bělohorškej rospuščzi šo Šerdinandowe wójško po Čžchach a Morawje, a hžžžkuliz přchindže, tam šawoštaji jenož popjek a čžška. 1621 wupučzi španiške wójško tež město Šulnek, hžžž běšče šlawny Komensky wjednik šchule, a šapali je. Ale hjščje hóršche čžžny přchindžechu. 1624 šo poručzi, šo maju wšchitžny njekatholžny knježa a duchowni kraj wopuščžicž. Jednory lud pať se wšchěmi šřědkami ke katolškej wěry nušowachu. Wozazy a Šesuitojo row ša čžški narod rnyachu.

Kónž měřaza januara lěta 1627 w frutej šymje čžřjoda čžškich čžškanžow na hranizach štejesche, šo by šwój ródny kraj na wěcžnje wopuščžika. Tam šo wbošny ludžo polšaknyh a šošchachu šemju, se šyllami horzeje lubošče a bološče ju šřepjachu a Boha ša nju prošchachu. Potom woteindžechu do nješnateho zuseho kraja, přšehzo dale a dale. Dom a dwór běchu dyrbjeli wopuščžicž.

Nicžo šobu nješjerichu,
to bě jich běda,
jenož bibliju Kralizku
a Labyrint šwěta (špiš Komenskeho).

Komjenski běšče mjes nimi. W woha wótcžina, wo- puščžena wot najlěpšich jeje džěczi, wothudnjena, wonje- čžščžena, šrawna wosta šjes pomozny a nadžije. Komensky pať je we wuhnanštwje se šwětošnatym mužom byl. Šeho šlawna je martrarške čžoko ródneje šemje wěnzowala a w jeho mjenje šu tnyžny a milijony s jeho luda poštangli, šo bychu ródny kraj šažo wošbožili a šmóznili.

W tola šo njeporadži wutupjenje čžškeho naroda a ew. wěry. Po mjenje drje běchu wšchitžny přšestupili, ale we wu- trobach woštach ewangelžny. Biblija a druge nabožne špižny šhowachu pod šchpundowanjom, w šemi šařjebane. Potaj-

nje šo šhromadžowachu najpředy w domach, potom na puštnych měštnach a jamach, šo bychu tam šwoje bože šlužby wotměwali. Šyle potajnje wěšo, dofelž čžušchlerjo šhodžachu po wšach a běda tomu, kotrehož lepichu abo pola kotrehož le- žarške knihi nadeňdžichu. W šymje, hdnž kněh ležesche, wle- čžichu hašošy ša šobu, šo njeby nihto jich štopny widžal, a šho- wanku wušlědžik. Bliško Lemtěšcha šu tež dvě tajkej šho- wazy: Wjelcža jama a Čžertowny doľ. Čžišččž biblije a ew. knihi běšche w Čžchach šafasane. Tež tu šej šwěrní ewangelikojo pomhachu. Dachu knihi w Lipsku a w Barlinje čžišččžecž. Čžchojo, w Němžach přšehbnwazy, nošchachu tute drohotne knihi po Čžchach. Ale šaf to čžinicž, šo njeby nihto ša tym přchichoť? Woni s wukim měšom šonopeja (Šanf) po kraju čžahachu. W hšuboťo w měšche běchu biblije ššhowane, kiž šwojim šnatym a přšecželam přchinyšechu. Přichi tym šo njebojachu čžušchlerjom, njebojachu šo jastwa abo šata. Šlej, to je šwěra a luboščž. To jenož dołonia čžłowjek, kiž je žiwy se šwojim Šbožnikom. Hjščje we 18. lěštotku wučžahowachu ew. Čžchojo. W lěcže 1722 šařndli- chu šo tež we Lužizny. Šrabja s Zinzendorf jim krajinu šřjedž Žitawny a Lubija pošticzi. Tam šažožichu wořadu Džhranow (Šerrnhut). Dženš je tam bohuzel wšcho přšehněmcžene.

Šafle pod knježčštwom Šosefa II. Čžcham šwoboda ki- wasche. Wón wuda 13. winowza 1781 tolerantny patent.

Špodžiwnje ale tež šajimawje je, šo šo dołho do čžža powěščž wo tutnyh patencže roššchěri. Š čžřjodami wušna- wachu šo tehdy Čžchojo šwojej ewangelškej wěry, ale hdnž na hamny přchindžechu, rěkasche: Patent njeje hjščje wudatny. Wny šcže šo štatej njepšchecželni wušnali, dofelž k štatnej žyrkwi přchiščšchecž njehčacže a šhšostanje je Wam wěšte.

W jako potom woprawdže tolerantny patent wuňdže, šo ššoro nihto nješwěri šamolwicž jako ewangelik, dofelž šo bo- jachu, šo šažo nekaf do pažli přchindu. Na 160 lět šu Čž- chojo najebacž najšurowiškeho potłóčžowanja šwoju wěru wukhowali. Ale jich wěra jenož wušnacže nješbšche, běšche bratrowške žiwjenje w čžškim duchu. Tehodla šo mjenowa- chu Čžšžny bratřija. Wulka čžřjoda šnamjenitnyh Čžchow bě- šche ewangelška, na přch. Kollar, Šchafaschik, Šalazky, Širašek, general Štefanik a prezident Mařaryk. Duch šo s namozu njepšchewinje.

Šo šwětowej wójnje ewangelška žyrkej w Čžchach pošnu šwobodu dosta. W wot teho čžža je tež jara přchiběrafa. We pošlednich lětach přchitupichu jej nimale 100 000 ludži.

Ewangelžny duchowni do wójnny we Widnje, w Halle a Bařelu študowachu. Po wójnje pať na Pražškej univeršicže theologišku šafultu (Šuřowu šafultu) šažožichu. Wny Šser- bja s Lužizny pať přšehemny našchej bratrowškej žyrkwi w Čž- chach dalšchi ród a kčžew. (Šofracžowanje.)

Ššami tola nješamóža!

Šožčžowacž, to je nětkole moderne. Šožčžowacž šamo pola tnyh, kotrychž hewak njemóžesch šnjescž, to tež nicžo dale njeje. Šožčžowacž móžesch pať wšchelakore, niz jeno pjenješny a grat.

Šaf poščžuje šebi nětkole pošhanštw šwěta to, šštož ša šwěščjenje šwojeho šejnišchčžo šřjeba, pola ššchescžijanštw. W tola njemóže wono tuto ššchescžijanštw šnjescž, prošuje šo, jo přšewinncž, porašncž, šnicžicž. Šo pošhanštw šafle pola ššchescžijanštw poščžuje, je ša Šndišku něšchto šdawna šnate. W pošlednim čžažu je šo šafka šhudoša pošhanštw a šafke pytanje ša wupučžemi tež w Afrizny šjewiło. Šaf mějachu tam přchi Kilimianscharo nekajki pošhanško-dšmoniški čžink. Čžor-

ny mohamedaniski mějesche tam kufacj a so modlicj. A sčto cžinjische? Wobřjedj měštna, hdžež so to wšcho stawasche, wupisestrěchu cžornu plachtu i cžornym kšchizom, na sčtomy pšhicžinichu wobrašy Knjesa Jesuža a so modlo woľachu so k mjenu Boha Wótza. Wotemřewaze pohanstwo požczuje pola kšhesčizianstwa, so by so pšched sahubu wukhowało. A i nowa nastawaze moderne pohanstwo pola naž w Europje a we Němškej a hewaf na semi cžini to kamfne, so by kwojej wězy wěštrj podnožk dalo a dale twaricj mohlo. Dopomni so na wukwjećenje młodžiny a wšcho, sčtož pšchi tym trjebaja: to je naša konfirmazija i kěrlušchemi a melodijemi a kšpruchami a darami; pšchi tym kamo tnych, kiž škulu wukhodžichu, do licžby tnych dorosčzenych pšchijimaju. Potajkim skoro wšcho, sčtož w konfirmaziji mamy, maja tež woni, stajnje pak někať swjertnjene, ja kwoj wotpohlad pšchihotowane. Dale wuhotuja tež ranšche nutroščze a nutroščze wotpocžowanja ja njedželste dny. A „dželaczeřski samariter“ — jeho mjeno a jeho dželo je požczonka i biblije. A hdžj jich nowiny pišchu wo „troščtowaznych kłowach“, kotrež je kwobodošmyšlenny pšchi rowje rěčzał, njesku po tole nihdže druhdže byli hacj pola kšhesčizianstwa.

Tuž njedžiwajmy so, hdžj tež druheho kěbi pola kšhesčizianstwa wupožčja.

Se snutskowneho mišionstwa.

Pšched něsčto cžazom kmy pižali, so je kěbi swonkowne mišionstwo nowotariški nastroj „lětadko“ do kłuzby wšalo. Nětko je snutskowne mišionstwo sčžehowało. W snutskownej Awstralškej ku farmy a jenotliwe domy daloko a kšerofo rosproščene, pucze ku daloke a husto došč wobčezne. A tola ku jara husto tež w tutnych domach stari a kchori a bėdni, i kotrymiž so snutskowne mišionstwo wošebje sabjera. So by kěbi tam tuto sčstaranje cžim lěpje smožniło, je kěbi lětadko wobstaralo. Tuto je tak wulke twarjene, so je w nim nimo wjednika tež rum ja lěkarja, wothladarja a kchoreho. Lětadko njebė hiščzje se kwojej porjadnej kłuzbu sapočžalo a dyrbjesche tola wulečzecz. Mužski bė kěbi tam něhdže rjap slemik; jeho njebychu doznyla i nicžim do khorownje pšchewjesčj mōhli; lětadko pak jeho do khorownje wukhowa bjes toho, so by so snjesboženemu pšchi tym wjele bolosčzow nacžiniło. — Tajke „nowotariške“ wězy witamy wěšo i džakom a wješelom.

Zyrkej a stat.

Wuherški kějim wojuje pšchecžiwu njewužitnemu a kažazemu wužiwanzu alkohola. Wón je sakasał, alkoholowe picze młodoštnym, kotřiž hiščzje 18. lěto njedokojachu pšchedawacj. Tam pak we Wuherškej je to i měštnami tež jara lě, wošebje tam, hdžež je woda žadna, wina pak došč. Tam ku druhdy rano 50 hacj 86 procentow škulškich džeczj pjannyh. Me škodny došč cžini alkohol wšchudžom mjes młodoštnymi — a tež starymi.

Wschelate i bliska a i daloka.

W Budnjšinje je dženkja wjele stow evangeliškich młodnych holzow i znyje Satiseje šhromadžennyh. S Lipičanškich, Zwikawškich, Drježdžanškich štron a i Lužizy ku pšchikhwatake se kwojimi kchorhočzkami, so wobdželicj na tulětnym krajnym šjėdže kwojich towarštwow. Njech jich tež prawje wjele Lužicžanow, wošebje Lužicžanow tutu škladnošč wužije, wuhotowanja kěbi wobhladacj a so na nich, kětkož to mōžno, wobdželicj! Pošledni wotkrijeny kōnz wšcheho teho je wu-

prajene i hešlom: Sa kralestwo Khrystuškowe! Kaž nětkle nje-pšchecželjo tuteho kralestwa so do znyka hromadžejja, so bychu pšchecžiwu njemu wojowali, tak dyrbimy tež my to cžinicj a naša młodžina niz najpošledy, so bychmy ja njo wojowali. — W pošlednim cžazku je so něsčto w programje, kotryž kmy w 34. cžizle wošjewili, pšchemėniło. Tak budj požasane na šhromadžijnu ja škuleřki wnjšchich škulow, kotruž kobotu w 6 hodj. farac Riethmüller w evangeliškej towaršchowni džerži, pšchednoščujo: „Angst vor dem Alleinsein“. 1/27 hodj. so i wěze radnizy i pošawnami piška. — Njedželu ku 4 Bože kłuzby: farac Riethmüller předuje 1/28 hodj. w domje a 1/210 hodj. w Tuchorškej zyrkwi, superintendent Fröhlich 1/210 hodj. w zyrkwi Marije a Marthy a farac Lippmann w Michałškej zyrkwi. We wšchěch Božich kłuzbach špewa so kwojedzeřske „Te Deum“. — Pōndželu popo:dny njeje wulět na horu ale towaršchowne w Albertowej šahrodže. — Szwjedzeřske měštno ja njedželu popo:dny je wonkach pola Scžijez. —

W Dubiju šhromadži wokrjeřny swjast towarštwow evangeliškeje mužškej młodžiny njedželu 9. septembra kwoje kobotu. Ssobotu wječor pšchijewi so tuton kwojedzeř i piškancjom i wěze. Njedželu 1/29 hodj. hromadža so wobdželnizy we evangeliškej towaršchowni a w 9 hodj. je kwojedzeřka Boža kłuzba, na kotrež wnjšchich zyrkwinški rada Reimer-Drježdžanški předuje. Tuton je i přėnim pšchedkřndu šakšeho krajneho swjastka. W 11 hodj. ku hry w šahrodže towaršchownje na Martin-Lutherowej drōšy. Po wobjedže wopnta so 1/2 hodj. hora a w 3 hodj. šapocžnje so kwojedzeř w šahrodže towaršchownje. — Njech je tež tuton šjėd je žohnowanjom ja dželo mjes młodžinu!

„Sopntajicho naške Włota!“ tak piške a prošy našch Delnjolužicžan „Sserbški Zařnik“. My to wošpjetujemy. „Wobrocžamy so na wšchitkich kwojich cžitarjow našcheho kopjeřka, so njebychu pšchi kwojich wulětach Borkowy sabyli a so bychu tež kwojich snatnych namokweli. S tym pomhaju khdemu Borkowškemu a Włotowškemu wobndleřtwu, kotrež je w šandžennyh lětach i wulkej wodu hiščzje bōle wokhudnyło a šažkuzbu i wobkhadada znyh nusnje trjeba. Wopntowarjo se kłowjanškich krajow pak njedyrbjeli jow se kěrbškim ludžimi hinał rěčzecz hacj kěrbšizy a dyrbjeli so prózowacj, so bychu Sserbam srosumili a Sserbjo jim. Našchi Sserbjo budžejja špōsnawacj, kak derje je, mōžesč prawje kěrbški. To budže pomhacj, tu Sserbštvo šdžerzecz. Njedyrbjal našch kěrbški lud, najmjenscha kłowjanška wotnožka, špōsnawacj, so mōžnišche i nam pšchikhadzejja, so i našchej rěczu sabėraja a w njej i našchimi ludžimi wobkhadzejja? Sčto budžejja ras Włota bjes šynta kěrbškeje rěczje a bjes špėwow kěrbških a bjes piškanoščje kěrbškeje drašty? Šižo šda so, so by džyła nōz pšchikrycz jow našch narod. Sčtož džesč ja naž cžinicj a nam pomhacj, to štan so skoro. Hdžj so to štanje, njewumřejje našch kěrbški narod!“ — Tak podobnje piške „Sserbški Zařnik“ ja 23. august. Dajmy kěbi to doprajicz a mějmy so po tym. A sčtož je ras w kražnyh Włotach pobnył, tōn tam pišezjo šažo pošjedže! So so šdobom i rěczu a rjanosčju Włotow troščku šejnajemy, wošjewimy tu ja tydžeň pėšėň „Włotjanški kwėřk“, kotruž je špėknik Mato Kōknył a kotruž „Sserbški Zařnik“ w kwojim 34. cžizle ja 23. augusta wošjewja.

Wistowanje:

M. B.: Prošču wo powješč, kak mohł ja Wam něsčto ertnje abo pišnje šjewicz. Redaktor.

W. we W. ja 14. po Trojizy. — Š. w B. ja 15. po Tr.

Samokwity redaktor: farac Wyracj w Rošacžizach.